

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного факультету
Олефіренко Т.О.
(підпис)
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

«Психодіагностика»

освітнього рівня бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

(код і назва спеціальності)

ОПП Практична психологія

ОПП Психологія розвитку особистості

Шифр за навчальним планом ПП11

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Психодіагностика», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова.

Розробник: **Н.В. Ортікова**, доцент кафедри практичної психології, доктор філософії (PhD) у галузі психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

«30» серпня 2022 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри

(підпис)

Митник О.Я.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 5		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи. Методи проблемного викладу. Евристичні методи. Рольові ігри. Імітаційні методи.
Спеціальність (код, назва) 0.53 «Психологія» («Практична психологія» «Психологія розвитку особистості»)	Загальна кількість годин – 150		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції:		
	34	8	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	6 год. – пр.		
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-й	34		
	Індивідуальна робота:		
Семестр: 3-й			
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) 2 год – аудиторні 4 год – самостійна робота	82	136	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська	83% : 17%	10% : 90%	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні теоретичні положення та поняття, основні методики та процедури в галузі психодіагностики.

Міждисциплінарні зв'язки.

Зміст курсу «Психодіагностика» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Експериментальна психологія», «Основи психокорекції».

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психодіагностика» є ознайомлення студентів з предметом, структурою, пріоритетними завданнями та діагностичними можливостями сучасної психологічної діагностики.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Психодіагностика» є:

- ознайомлення студентів з джерелами, історією та сучасними завданнями науки, методами та особливостями застосування конкретних методик психодіагностики;
- поглиблення розуміння взаємозв'язків психодіагностики з загальною, віковою, соціальною психологією, а також психологією особистості, патопсихологією, психокорекцією та психотерапією;
- формування та закріплення практичних навичок з психодіагностики.

II. Основні результати навчання і компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
<p>ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги</p> <p>ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки</p>	<p>ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій</p> <p>ФК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. ПСИХОДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА ТА ПРАКТИЧНА ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ.											
1	Тема 1. Психодіагностика як наукова дисципліна.	2	2			4	0,5	0,5			5
2	Тема 2. Історія становлення та розвитку психодіагностики.	1	1			4	0,5	0,5			5
3	Тема 3. Класифікація психодіагностичних методик.	3	1		2	4	0,5	0,5			5
4	Тема 4. Психометричні основи психодіагностики.	4	2		2	4	0,5	0,5			5
5	Тема 5. Організація і проведення психодіагностичного обстеження.	4	2		2	4	1,5	0,5	1		5
6	Тема 6. Особливості психодіагностики дітей дошкільного та молодшого, підліткового і старшого шкільного віку.	4	2		2	4	0,5	0,5			5
7	МКР № 1					2					
	Разом за змістовим модулем 1:	18	10		8	26	4	3	1		30
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНА ПСИХОДІАГНОСТИКА.											
8	Тема 7. Психодіагностика пізнавальних процесів.	4	2		2	4	0,5	0,5			8
9	Тема 8. Психодіагностика самосвідомості.	4	2		2	4	1,5	0,5	1		8
10	Тема 9. Діагностика інтелекту та здібностей.	4	2		2	4	0,5	0,5			8
11	Тема 10. Психодіагностика креативності.	4	2		2	4					8
12	Тема 11. Особистісні опитувальники.	4	2		2	4	0,5	0,5			8
13	Тема 12. Діагностика темпераменту.	4	2		2	4					8
14	Тема 13. Діагностика характеру.	4	2		2	4	1,5	0,5	1		8
15	Тема 14. Проективні методи в психодіагностиці особистості.	4	2		2	6	1,5	0,5	1		10
16	Тема 15. Психодіагностика мотивації.	4	2		2	4	0,5	0,5			8
17	Тема 16. Діагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості особистості.	4	2		2	4	1,5	0,5	1		8

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
18	Тема 17. Діагностика психічних станів та емоційно-особистісної дезадаптації.	4	2		2	4	1,5	0,5	1		8
19	Тема 18. Психодіагностика міжособистісних взаємин.	3	1		2	4	0,5	0,5			8
20	Тема 19. Візуальна психодіагностика як метод вивчення індивідуальних особливостей особистості.	3	1		2	4					8
21	МКР №2					2					
	Разом за змістовим модулем 2:	50	24		26	56	10	5	5		106
	Разом:	68	34		34	82	14	8	6		136

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль I. Психодіагностика як наука та практична галузь знань	18	10
1.1	Тема 1. Психодіагностика як наукова дисципліна. Місце психодіагностики в системі психологічного знання. Психодіагностика як область наукової психології. Предмет психодіагностики. Функції психодіагностики. Види психодіагностики за специфікою об'єкта і типу завдань практичної психології. Соціальні та етичні аспекти тестування. Кваліфікація і професійна відповідальність психолога. Особливості сучасної психодіагностики. Медична, вікова, професійна і педагогічна психодіагностика. Діяльнісна і конфліктна психодіагностика. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні:</i> [2,3,5,9,10,11,13,14,15]; • <i>допоміжні:</i> [25]; • <i>інформаційні джерела:</i> [27,30] 	2	2
1.2	Тема 2. Історія становлення та розвитку психодіагностики. Етапи становлення психодіагностики як наукової дисципліни. Дослідження індивідуальних відмінностей Ф. Гальтоном, Дж.Кеттелом. Система тестів А.Біне-Сімона. Поняття розумового віку. Коефіцієнт інтелекту. Використання тестів в цілях відбору та атестації кадрів у 30-ті роки у Франції та США. Розвиток проєктивних методів тестування (К.Юнг, Г.Роршах, К.Морган, Г.Мюррей). Прихильники і супротивники тестів. Вітчизняна історія психодіагностики. Перші психологічні лабораторії. Розвиток психотехніки і педології в 20-30-ті роки. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні:</i> [2,3,5,10,11,13,14,15]; • <i>допоміжні:</i> [25] • <i>інформаційні джерела:</i> [27,30] 	1	1
1.3	Тема 3. Класифікація психодіагностичних методик. Класифікація методів психодіагностики. Об'єктивні та суб'єктивні тести. Жорсткоформалізовані методи. Класи жорсткоформалізованих методик. Поняття про психологічні тести. Види тестів. Опитувальники, проєктивні техніки, психофізіологічні методики. Малоформалізовані методи. Спостереження, опитування, аналіз продуктів діяльності. Види спостереження. Інтерв'ю. Бесіда. Контент – аналіз як експертно – діагностична процедура психологічного дослідження. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні:</i> [2,3,5,10,11,13,14,15]; • <i>допоміжні:</i> [25]; • <i>інформаційні джерела:</i> [27,30] 	3	1
1.4	Тема 4. Психометричні основи психодіагностики.	4	2

	<p>Загальна характеристика вимог до конструювання тестів. Стандартизація процедури експерименту. Вибір критерію. Статистична норма. Репрезентативність вибірки. Рестандартизація тестів. Вибірка стандартизації. Обчислення статистичної норми. Поняття критеріальних норм. Надійність і валідність психодіагностичних методик.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1,2,3,5,6,10,11,13,14,15]; • допоміжні: [21,24,25]; • інформаційні джерела: [27,30] 		
1.5	<p>Тема 5. Організація і проведення психодіагностичного обстеження.</p> <p>Процедура тестування. Підготовчий етап тестування. Умови та основні аспекти процедури тестування. Етапи психодіагностичного процесу. Інструкція та її роль в тестуванні. Клінічний і статистичний підходи до інтерпретації тесту. Психологічний діагноз та його види. Ситуаційні змінні: особистісні і поведінкові особливості експериментатора, стресові ситуації, діяльність перед тестуванням. Фактори, що впливають на відповіді обстежуваних: тренування, звичність і досвідченість у тестуванні. Помилки в інтерпретації і використанні тестів. Ставлення до проведення тесту. Фальсифікація і соціальне схвалення. Установки і стиль відповідей.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1,2,3,5,6,8,10,11,13,14,15]; • допоміжні: [24,25]; • інформаційні джерела: [30] 	4	2
1.6	<p>Тема 6. Особливості психодіагностики дітей дошкільного та молодшого, підліткового і старшого шкільного віку.</p> <p>Специфіка дошкільного віку. Види психодіагностичного інструментарію для дітей дошкільного віку. Особливості психодіагностичної технології дітей дошкільного віку. Методи психодіагностичного обстеження дітей в умовах дошкільного закладу. Правила психодіагностичного обстеження дитини (за Т. Марцинковською). Методи психодіагностичного обстеження дітей в умовах закладу загальної середньої освіти. Особливості психодіагностики дітей молодшого, підліткового і старшого шкільного віку. Види психодіагностичного інструментарію для дітей різного шкільного віку.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [4,8,15]; • допоміжні: [18,23,26]; • інформаційні джерела: [27,28,29,30] 	4	2
II	<p>Змістовий модуль II. Практична психодіагностика</p> <p>Тема 7. Психодіагностика пізнавальних процесів.</p>	50	24
2.1	<p>Особливості застосування психодіагностики пізнавальних процесів. Методики діагностики пам'яті («Впізнавання фігур», «Методика визначення короткострокової пам'яті», «Оперативна пам'ять», «Образна пам'ять» та ін.). Методики оцінки особливостей уваги: методика «Коректурна проба Бурдона», методика Мюнстенберга, методика «Таблиці Шульте», методика «Лінійний окомір».</p>	4	2

	<p>Характеристика окремих методик діагностики мислення: методика «Виключення зайвого», методика «Складні аналогії», методика «Класифікація понять», «Порівняння понять», «Числові ряди». Методика «Послідовність подій». Характеристика окремих методик діагностики сприймання: методика «Компаси», методика «Шкали приладів», методика «Кільця Ландольта».</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,8,11,12]; • допоміжні: [18,20]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 		
2.2	<p>Тема 8. Психодіагностика самосвідомості.</p> <p>Методологічні проблеми вивчення самосвідомості. Методики психодіагностики самосвідомості за А. Анастасі: контрольний список прикметників Г. Гоха; класифікація В. Стефенсона; семантичний диференціал Ч. Осгуда; тест рольових конструктів Г. Келлі. Методика дослідження самовідношення С. Пантілеєва. Опитувальник самовідношення В. Століна і С. Пантілеєва. Методи вимірювання локусу контролю.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,12]; • допоміжні: [21,22,25]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.3	<p>Тема 9. Діагностика інтелекту та здібностей.</p> <p>Класифікація тестів здібностей: за видами психічних функцій – моторні тести (тест швидкості Стромберга, тест швидкості маніпулювання із дрібними предметами Крауфорда та ін.; тести. М.І. Гуревича і Н.І. Озерецького, сенсорні: таблиця Х. Снеллена (перевірка гостроти зору), тест Орто-Рейтера, тест «Перевірка зору», «Зоровий тест»; гностичні та ін.; за видами діяльності – технічні й професіоналізовані тести. Методики діагностики інтелекту. Визначення особливостей розвитку загального інтелекту за допомогою адаптованого варіанту методики Д.Векслера. Тест структури інтелекту Р.Амтхауера. Прогресивні матриці Дж. Равена як засіб виявлення рівня розвитку невербального інтелекту. Діагностика соціального інтелекту. Тести для діагностування емоційного інтелекту.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,12]; • допоміжні: [21,22,25]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.4	<p>Тема 10. Психодіагностика креативності.</p> <p>Підходи до визначення креативності в психодіагностиці. Фактори впливу на прояви креативності. Взаємозв'язок креативності з інтелектом, індивідуальними властивостями та якостями особистості. «Модель порогу». Можливості тестів креативності у передбаченні творчих досягнень. Підхід до формування креативності. Південно каліфорнійські тести креативності Дж. Гілфорда. Тести креативності П.Торранса: вербальний, образний, поведінковий.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,12]; • допоміжні: [21,22,25]; 	4	2

2.5	<ul style="list-style-type: none"> • інформаційні джерела: [28,29,30] <p>Тема 11. Особистісні опитувальники Особистість як об'єкт психодіагностичного дослідження. Особистісні риси як психодіагностична категорія. Теорія рис особистості Р.Кеттела. Підхід Г.Айзенка до психодіагностики особистості. Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості. Модель «Великої п'ятірки».</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,12]; • допоміжні: [21,22,25]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.6	<p>Тема 12. Діагностика темпераменту. Психологічна характеристика темпераменту (предметна ергичність, соціальна ергичність, пластичність, соціальна пластичність, темп, соціальний темп, емоційна чутливість, соціальна емоційна чутливість). Психодіагностика темпераменту та його структури. Психологічна характеристика типів темпераменту. Психодіагностика предметного і комунікативного аспектів темпераменту (ОСТ В.М. Русалова). Темперамент як чинник діяльності. Темперамент у професійному відборі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,10,12]; • допоміжні: [21,22,25]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.7	<p>Тема 13. Діагностика характеру. Підходи до вивчення характеру в психодіагностиці. Властивості характеру як об'єкт психодіагностики (загальні/глобальні і приватні/локальні властивості). Класифікація глобальних рис характеру. Концепція «великої п'ятірки». Взаємозв'язок характеру з темпераментом. Рис характеру. Класифікація типів характеру. Характерологічний опитувальник К. Леонгарда. Опитувальник Р.Айзенка.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,10,12]; • допоміжні: [21,22,25]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.8	<p>Тема 14. Проективні методи в психодіагностиці особистості. Проекція як психологічний феномен. Теоретичне обґрунтування проективного підходу. Особливості проективних методик. Види проективних методик (адитивні, інтерпретативні, конститутивні, імпресивні, конструктивні, рефрактивні, катартичні, експресивні проективні). Методика чорнильних плям Г. Роршаха. Тест тематичної апперцепції К. Моргана і Г. Мюррея. Концепція аналізу методик: тест фрустрації С.Розенцвейга, тест Р.Жиля. Тест вибору кольорів М. Люшера. Психогометричний тест. Тест «Кар'єра». Тест «Неіснуюча тварина». «Кінетичний малюнок сім'ї», «Малюнок дерева».</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,10,12]; • допоміжні: [21,22,25]; 	4	2

2.9	<ul style="list-style-type: none"> • інформаційні джерела: [28,29,30] <p>Тема 15. Психодіагностика мотивації. Методики для вимірювання мотивів і мотивації. Діагностика мотивації досягнень. Методика оцінки рівня домагань Ф. Хоппе. Опитувальник Ш. Річі, П. Мартін «Мотиваційний профіль». Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху та уникнення невдач Т. Елерса. «Методика діагностики соціально-психологічних установок особистості у мотиваційно-потребнісній сфері» О.Ф. Потьомкіної. «Мотивація до кар'єри» А. Ное, Р. Ное, Д. Бахубер. Тест-опитувальник Ю. Орлова «Потреба у досягненні цілі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,10,12]; • допоміжні: [21,22,25]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.10	<p>Тема 16. Діагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості особистості. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Психологічні особливості діагностування ціннісної сфери. Методика ціннісних орієнтації М. Рокича. Професійна спрямованість як динамічна якість особистості. «Бланк професійних інтересів» Е.Стронга. Методика діагностики спрямованості особистості Б.Басса (орієнтаційна анкета). Орієнтаційно-діагностична анкета інтересів (ОДАНІ-2). С.Я. Карпіловської і Б.О. Федоришина. Опитувальник «Якорі кар'єри» Е. Шейна (переклад і адаптація В. Чікер, В. Вінокурової).</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,10,12]; • допоміжні: [21,22,23,24,25,26]; • інформаційні джерела: [28,29,30] 	4	2
2.11	<p>Тема 17. Діагностика психічних станів та емоційно-особистісної дезадаптації. Дезорганізуючі емоційні стани в режимі пригнічення психіки: дистимія, депресія, апатія, гіпотимія, тривога, страх, маячний настрій. Причини та особливості проявів емоційно-особистісної дезадаптації. Емоційні порушення. Фізіологічні (порушення сну, втрата апетиту, розлад процесу травлення, головні болі і т. п.). Поведінкові порушення. Описово-симптоматична діагностика (ступінь та характер розладів): Методика діагностики типу акцентуації особистості Г.Шмішека, методика, «Самооцінка психічних станів» Г.Айзенка, Патохарактерологічний діагностичний опитувальник (ПДО) для підлітків А.Лічко. Концепція аналізу методик: «Визначення нервово-психічної напруги» (Т. Немчин), «Шкала депресії» В.Зунге, «Шкала депресії» А. Бека. Характеристика методик діагностики рівня соціальної фрустрованості (Л. Вассерман), виміру рівня тривожності (Дж. Тейлор), виявлення схильності до суїцидальної поведінки (М. Горська). Причинна діагностика (з'ясування причин розладів).</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,7,10,12]; • допоміжні: [17,19,22,24,25] • інформаційні джерела: [27,28,29,30] 	4	2
2.12	<p>Тема 18. Психодіагностика міжособистісних взаємин.</p>	3	1

2.13	<p>Об'єкт і методи психодіагностики міжособистісної взаємодії. Види методів психодіагностики міжособистісної взаємодії. Класифікація методів психодіагностики міжособистісної взаємодії. Соціометричне дослідження міжособистісних взаємовідносин. Методика діагностики міжособистісних та між групових відносин («соціометрія») Дж. Морено. Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К. Томаса. Діагностика міжособистісних відносин Т. Лірі. Методика діагностики соціально-психологічної адаптації К. Роджерса та Р. Даймонда. Тест «Психологічна сумісність».</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні:</i> [3,5,7,10,11,12,13]; • <i>допоміжні:</i> [22,24,25]; • <i>інформаційні джерела:</i> [28,29,30] 	3	1
2.13	<p>Тема 19. Візуальна психодіагностика як метод вивчення індивідуальних особливостей особистості.</p> <p>Класифікація основних методів візуальної психодіагностики, їх характеристика. Вимоги до використання методів візуальної психодіагностики в роботі практичного психолога. Психодіагностика жестів, пози та ходи. Психологічне значення оформлення зовнішності. Кольорова самопрезентація. Мімічні «формули» універсальних емоцій.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні:</i> [8, 9,16]; • <i>допоміжні:</i> [25]; • <i>інформаційні джерела:</i> [30] 	3	1

4.2. План лабораторних занять

Змістовий модуль І. Психодіагностика як наука та практична галузь знань

Лабораторне 1. Тема 3. Класифікація психодіагностичних методик.

1. Жорсткоформалізовані методики (тести, опитувальники).
2. Малоформалізовані методики (спостереження, інтерв'ю, бесіда).
3. Класифікація проєктивних методик.
4. Математична статистика; види математико-статистичного аналізу та межі їх придатності в психодіагностиці.
5. Первинна обробка результатів. Уявлення про сирі бали і стени.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1,2,3,5,6,8,11,12,13];
- *допоміжні:* [20,24,25];
- *інформаційні джерела:* [28]
-

Лабораторне 2. Тема 4. Психометричні основи психодіагностики.

1. Надійність як стійкість результатів тесту до дії сторонніх факторів.

2. Валідність як відповідність тесту вимірюваній психічній властивості. Валідність змістова, критеріальна, конструктна.

3. Репрезентативність як властивість вибіркової сукупності представляти характеристики генеральної сукупності. Значення репрезентативності для врахування обмежень у сфері застосування тесту.

4. Особливості конструювання тесту.

5. Стандартизація тестів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1,2,3,5,6,8,11,12,13];
- **допоміжні:** [20,24,25];
- **інформаційні джерела:** [28]

Лабораторне 3. Тема 5. Організація і проведення психодіагностичного обстеження.

1. Процедура тестування. Умови та основні аспекти процедури тестування.

2. Етапи психодіагностичного процесу.

3. Постановка гіпотези дослідження.

4. Фактори, що впливають на відповіді обстежуваних. Помилки в інтерпретації і використанні тестів.

5. Постановка психологічного діагнозу.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,8,11,12,13,14];
- **допоміжні:** [21,24,25];
- **інформаційні джерела:** [28]

Лабораторне 4. Тема 6. Особливості психодіагностики дітей дошкільного та молодшого, підліткового і старшого шкільного віку.

1. Принципи вибору методів психодіагностики для дітей різного віку.

2. Поняття вікової норми.

3. Застосування діагностичних мінімумів в роботі з дошкільниками.

4. Діагностика готовності дітей до школи.

5. Діагностичний мінімум у закладах загальної середньої освіти.

6. Діагностика дітей початкової школи.

7. Діагностика дітей основної школи

8. Психодіагностика дітей підліткового та старшого шкільного віку.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,4,5,15];
- **допоміжні:** [18];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Змістовий модуль 2. Практична психодіагностика

Лабораторне 5. Тема 7. Психодіагностика пізнавальних процесів.

1. Психодіагностика особливостей уваги.

2. Методики Шульте, Шульте-Горбова.

3. Коректурна проба Б. Бурдона.

4. Методика вибіркості та концентрації уваги Г. Мюнстенберга
5. Методики діагностики пам'яті та особливості їх застосування.
6. Тест зорової та слухової пам'яті К. Мейлі.
7. Методика зорової ретенції А. Бентона.
8. Психодіагностика відчуття і сприймання.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [18,20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 6. Тема 8. Психодіагностика самосвідомості.

1. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості.
2. Стандартизовані самозвіти.
3. Нестандартизовані самозвіти.
4. Семантичний диференціал Ч. Осгуда.
5. Тест рольових конструктів Г. Келлі.
4. Правила застосування опитувальника самовідношення С. Пантелєєва і В. Століна.
5. Шкала самооценки М. Розенберга (адаптація А. Бодальова, В. Століна).
6. Самоактуалізаційний тест Е. Шострома.
7. Діагностика локусу контролю особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 7. Тема 9. Діагностика інтелекту та здібностей.

1. Тест спритності Стромберга
2. Тест швидкості маніпулювання із дрібними предметами Крауфорда.
3. Тести. М.І. Гуревича і Н.І. Озерецького,
4. Методики діагностики інтелекту. Визначення особливостей розвитку загального інтелекту за допомогою адаптованого варіанту методики Д.Векслера.
5. Особливості застосування та інтерпретації тесту структури інтелекту Р.Амтхауера.
6. Особливості застосування тесту «Прогресивні матриці» Дж. Равена
7. Діагностика соціального інтелекту Дж. Гілфорда.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 8. Тема 10. Психодіагностика креативності.

1. Психодіагностика креативності. Зв'язок креативності з обдарованістю та творчими здібностями.
2. Врахування вікових особливостей при діагностиці креативності.

3. Тести Дж. Гілфорда щодо вивчення творчого мислення.
4. Особливості застосування та інтерпретації тесту Е.П. Торренса.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 9. Тема 11. Особистісні опитувальники.

1. Теорія рис особистості Р.Кеттела.
2. Підхід Г.Айзенка до психодіагностики особистості.
3. Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості.
4. П'ятифакторна модель Л. Голдберга. Самооціночний тест «Велика п'ятірка».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 10. Тема 12. Діагностика темпераменту.

1. Поняття темпераменту. Підходи до типології темпераменту.
2. Методи психодіагностики темпераменту.
3. Практичне застосування методик Я. Стреляу, Г. Айзенка, В. Русалова.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 11. Тема 13. Діагностика характеру.

1. Класифікація глобальних рис характеру.
2. Взаємозв'язок характеру з темпераментом.
3. Риси характеру.
4. Класифікація типів характеру.
5. Особливості застосування та інтерпретації характерологічного опитувальника К. Леонгарда.
6. Опитувальник Р.Айзенка.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 12. Тема 14. Проективні методи в психодіагностиці особистості.

1. Методологічна основа проективних методів.
2. Переваги і недоліки проективних методів.
3. Класифікація проективних методів.
4. Обробка даних та інтерпретація результатів проективних методик.

5. Діагностика агресивності за допомогою тесту руки Е.Вагнера.

6. Проективна методика «Неіснуюча тварина».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,7,8,10,11,12,13,14];
- **допоміжні:** [20,22,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 13. Тема 15. Психодіагностика мотивації.

1. Основні методи і підходи в психодіагностиці мотивації.

2. Мотиви, потреби, мотивація.

3. Мотив досягнення успіху та уникнення невдачі.

4. Мотивація вибору професії, навчання, професійної діяльності.

5. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості Т. Елерса, Д.

Макклеланда, А. Реана.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,10,11,12,13,14];
- **допоміжні:** [20,22,23,24,25,26];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 14. Тема 16. Діагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості особистості.

1. Практична психодіагностика інтересів, нахилів та спеціальних здібностей.

2. Практична психодіагностика з метою профорієнтації.

3. Методика ціннісних орієнтації М. Рокіча.

4. «Бланк професійних інтересів» Е.Стронга.

5. Методика діагностики спрямованості особистості Б.Басса (орієнтаційна анкета).

6. Орієнтаційно-діагностична анкета інтересів (ОДАНІ-2) С.Я. Карпіловської і Б.О. Федоришина.

7. Опитувальник «Якорі кар'єри» Е. Шейна (переклад і адаптація В. Чікер, В. Вінокурової).

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,10,11,12,13,14];
- **допоміжні:** [20,21,22,23,24,25,26];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 15. Тема 17. Діагностика психічних станів та емоційно-особистісної дезадаптації.

1. Методики вивчення психічних станів.

2. Шкала тривожності Спілбергера-Ханіна.

3. Шкала тривоги А. Бека.

4. Діагностика психоемоційного стану за методикою М.Люшера.

5. Діагностика стану дезадаптації за методикою ММРІ.

6. Застосування на практиці методів і прийомів діагностики психічних станів особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,10,11,12,13,14];
- **допоміжні:** [17,19,20,22,24,25]
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 16. Тема 18. Психодіагностика міжособистісних взаємин.

1. Дослідження міжособистісних стосунків методами психодіагностики.
2. Соціометричне дослідження міжособистісних взаємовідносин.
3. Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К. Томаса.
4. Методика діагностики соціально-психологічної адаптації К. Роджерса та Р. Даймонда.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,10,11,12,13,14];
- **допоміжні:** [20,22,24,25];
- **інформаційні джерела:** [28,29,30]

Лабораторне 17. Тема 19. Візуальна психодіагностика як метод вивчення індивідуальних особливостей особистості.

1. Методи візуальної психодіагностики.
2. Спостереження як основний метод дослідження зовнішніх проявів особистості.
3. Обличчя людини як об'єкт психологічного пізнання.
4. Фізіогноміка як напрям візуальної психодіагностики.
5. Мова тілорухів та їх діагностика.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [9,16];
- **допоміжні:** [21,24];
- **інформаційні джерела:** [30]

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Надати класифікацію видів діяльності психолога-практика. Визначити завдання психодіагностики на сучасному етапі, в тому числі: використання психодіагностики при відборі та атестації кадрів, в медицині, освіті, в армії; використання тестів в клінічній психології і психологічному консультуванні.	Доповідь на лаб.з. 1 (модуль 1)
2.	Розглянути етапи становлення психодіагностики як наукової дисципліни. Вивчити зарубіжну та вітчизняну історію психодіагностики.	Доповідь на лаб.з. 1 (модуль 1)
3.	Скласти таблицю «Малоформалізовані методи». В першому стовпчику назва методу, в другому – описати особливості	Презентація на лаб.з. 1 (модуль 1)

	його застосування, в третьому стовпчику – описати недоліки, в четвертому – переваги даного методу.	
4.	Визначити ситуаційні змінні: особистісні і поведінкові особливості експериментатора, стресові ситуації, діяльність перед тестуванням; фактори, що впливають на відповіді обстежуваних: тренування, звичність і досвідченість у тестуванні. Розглянути помилки в інтерпретації і використанні тестів; установки і стиль відповідей.	Презентація на лаб.з 2 (модуль 1)
5.	Визначити вимоги до психометричної підготовки психолога. Прописати нормативні вимоги до користувачів психодіагностичних методик.	Презентація на лаб.з. 2 (модуль 1)
6.	Розробити невеличкий кейс за запропонованою схемою. - Запит, у зв'язку з чим проводиться психодіагностика. - Що відомо про обстежуваного? Яка отримана інформація? - Імовірна гіпотеза, та перелік обраних методик, у зв'язку із поставленим завданням та гіпотезами. - Психологічний діагноз. - Рекомендації.	Презентація на лаб.з. 3 (модуль 1)
7.	Розробити план психодіагностичного дослідження готовності дитини до школи. Розробити план психологічного дослідження готовності старшокласника до вибору професії.	Презентація на лаб.з. 4 (модуль 1)
8.	Підібрати відповідний психодіагностичний інструментарій та здійснити дослідження особливості уваги дитини (будь-якого віку). Представити результати.	Презентація на лаб.з 5 (модуль 2)
9.	Визначити підходи до діагностування особистості та специфіку самосвідомості як об'єкта психодіагностичного дослідження.	Презентація на лаб.з 6 (модуль 2)
10.	Описати проблему здібностей в психодіагностиці; загальні і спеціальні здібності. Визначити сутність поняття інтелекту та сфери застосування діагностики інтелекту та пізнавальних процесів.	Доповідь на лаб.з. 7 (модуль 2)
11.	Здійснити діагностику креативності (до 5 осіб) з використанням методики Торренса. Представити результати.	Презентація на лаб.з. 8 (модуль 2)
12.	Скласти таблицю, в якій описати основні підходи до типології особистості, розкрити структурні компоненти та основний зміст.	Презентація на лаб.з. 9 (модуль 2)
13.	Провести діагностику визначення типу темпераменту за методикою Г. Айзенка. Представити результати.	Презентація на лаб.з. 10 (модуль 2)
14.	За допомогою опитувальника Леонгарда-Шмішека здійснити діагностику акцентуацій особистості (до 5 осіб). Представити результати.	Презентація на лаб.з. 11 (модуль 2)
15.	Здійснити діагностування до 5 осіб за будь-якою проєктивною методикою (власний вибір студента). Представити результати.	Презентація на лаб.з. 12 (модуль 2)
16.	Здійснити діагностування до 5 осіб за будь-якою методикою	Презентація

	(мотиваційно-ціннісна сфера). Представити результати.	на лаб.з. 13 (модуль 2)
17.	Дослідити особливості кар'єрних орієнтацій особистості (до 5 осіб) за допомогою опитувальника «Якорі кар'єри» Е. Шейна. Представити результати.	Презентація на лаб.з. 14 (модуль 2)
18.	Дослідити психоемоційний стан особистості за методикою М.Люшера. Представити результати.	Презентація на лаб.з. 15 (модуль 2)
19.	Провести соціометричне дослідження. Представити результати.	Презентація на лаб.з. 16 (модуль 2)
20.	Підготувати фото (малюнки) з різними позами, жестами, мімікою людей і зробити їх інтерпретацію.	Презентація на лаб.з. 17 (модуль 2)
21.	ІНДЗ. Провести психодіагностичне дослідження (за вибором студента) будь-якої сфери особистості (до 5 осіб). Описати процедуру діагностування. Представити результати дослідження. Визначити основні труднощі у проведенні психодіагностичного дослідження.	Презентація ІНДЗ на лаб з. 17 (модуль 2)

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на практичних, лабораторних заняттях, виконання ІНДЗ, МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників.

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання).

Модульна контрольна робота № 1.

1. Репрезентативність – це:

- а) множина елементів, об'єднаних загальною характеристикою;
- б) властивість вибіркової сукупності представляти характеристики генеральної сукупності;
- в) визначення типу і обсягу вибірки;
- г) частина елементів генеральної сукупності, відібрана з допомогою спеціальних методів;

2. За особливостями використання тестових задач тести розподіляються на:

- а) тести групові і індивідуальні;
- б) тести інтелекту і тести особистості;
- в) тести вербальні і тести практичні;
- г) тести швидкості і тести результативності;

3. Основним інструментом психодіагностичного обстеження за допомогою якого встановлюється психологічний діагноз і здійснюється психологічний прогноз, є:

- а) спостереження;
- б) тест;
- в) експеримент;

г) бесіда;

4. Психометрія:

а) це область психології, пов'язана з теорією і практикою вимірювання психічних явищ;
б) має предметом свого дослідження особливості психіки тварин у порівнянні з психікою людини;

в) вивчає фізіологічні механізми діяльності мозку, вищої нервової системи, які лежать в основі функціонування психіки;

г) займається дослідженням ролі людського фактора у розв'язанні економічних, господарських проблем;

5. При обстеженні групи досліджуваних за допомогою групових тестів зазвичай максимально допустима кількість осіб:

а) 100 осіб;

б) 20 -25 осіб;

в) 10 осіб;

г) 1000 осіб;

6. Валідність тесту – це:

а) стійкість тесту, незалежність його результатів від впливу можливих випадкових факторів;

б) здатність тесту диференціювати обстежуваних за визначеними групами;

в) уніфікація, регламентація, приведення до єдиних нормативів процедури і оцінок теста;

г) відповідність тесту психічній властивості, що вимірюється;

7. Тестові завдання відкритого типу діляться на:

а) задачі з альтернативними відповідями;

б) задачі з множинним вибором;

в) задачі з переструктуруванням даних;

г) задачі вільного конструювання відповіді;

8. Надійність – це:

а) відповідність тесту психічній властивості, що вимірюється;

б) комплекс заходів, що забезпечують адекватність тесту новим умовам його застосування;

в) здатність тесту диференціювати обстежуваних за визначеними групами;

г) стійкість тесту, незалежність його результатів від впливу можливих випадкових факторів;

9. До жорсткоформалізованих методик не відносяться:

а) тести;

б) опитувальники;

в) аналіз продуктів діяльності;

г) психофізіологічні методики

10. Статистична норма – це:

а) рівень властивості, який явно чи не явно вважається необхідним у суспільстві;

б) рівень властивості, який вважається оптимальним;

в) середній діапазон значень на шкалі властивості, що вимірюється;

г) діапазон значень властивості після математичного обрахування результатів психодіагностики.

Модульна контрольна робота № 2.

1. Опитувальник Г. Айзенка відносяться до:

а) типологічних опитувальників;

б) опитувальників інтересів;

в) опитувальників рис особистості;

г) опитувальників установок;

2. Розповсюдженою методикою діагностики міжособистісних стосунків є:

а) методика « неіснуюча тварина»;

б) методика Т. Лірі;

в) прогресивні матриці Равена;

г) опитувальник А. Мехрабіана;

3. Розповсюдженою методикою дослідження уваги є:

а) опитувальник Спілбергера – Ханіна;

б) тест фрустрації С. Розенцвейга;

- в) опитувальник Басса – Даркі;
- г) таблиці Шульте;

4. Стимульний матеріал тесту Люшера складається із:

- а) стандартних різнокольорових квадратів;
- б) малюнків з персонажами, що знаходяться у фруструючій ситуації;
- в) матриць з пропущеним елементом;
- г) кольорових кубиків;

5. Прогресивні матриці Равена застосовуються для:

- а) діагностики мотиваційно – потребової сфери особистості;
- б) вимірювання рівня інтелектуального розвитку;
- в) вимірювання ступеня близькості і оцінки ієрархії стосунків між членами сім'ї;
- г) діагностики групової згуртованості;

6. Тест Векслера відноситься до:

- а) тестів креативності;
- б) проєктивних методик;
- в) тестів інтелекту;
- г) особистісних опитувальників;

7. Для виявлення ціннісних орієнтацій у професійній діяльності використовується:

- а) диференційно – діагностичний опитувальник Є. Клімова;
- б) методика коректурної проби Б. Бурдона;
- в) тест структури інтелекту Амтхауера;
- г) «Якорі кар'єри» Е. Шейна;

8. Тест «Дім – дерево – людина» відноситься до такої групи проєктивних методик:

- а) експресивні;
- б) імпресивні;
- в) адитивні;
- г) конститутивні;

9. За допомогою п'ятифакторної моделі Голдберга можна з'ясувати:

- а) тип темпераменту;
- б) соціально-психологічні установки;
- в) тип конфліктних взаємовідносин в групі;
- г) феноменологію Я-образу.

10. Про увагу до співрозмовника можна говорити, якщо спостерігається:

- а) підпирання підборіддя голови всією долонею;
- б) нахил голови вбік;
- в) застиглість очей, немиготливий погляд;
- г) легке погладжування носа.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – екзамен

Питання до екзамену

1. Історія становлення психодіагностики як наукової дисципліни.
2. Поняття розумового віку. Коефіцієнт інтелекту.
3. Використання тестів в цілях відбору та атестації кадрів у 30-ті роки у Франції та США.
4. Розвиток проєктивних методів тестування (К.Юнг, Г.Роршах, К.Морган, Г.Мюррей).

5. Вітчизняна історія психодіагностики. Перші психологічні лабораторії. Розвиток психотехніки і педології в 20-ті і 30-ті роки.
6. Соціальні та етичні аспекти тестування. Кваліфікація і професійна відповідальність психолога.
7. Класифікація видів діяльності психолога-практика.
8. Норма як бажаний стан об'єкта психодіагностики та як логічна основа класифікації видів практичної діяльності.
9. Використання психодіагностики при відборі та атестації кадрів, в медицині, освіті, в армії.
10. Використання тестів в клінічній психології і психологічному консультуванні.
11. Структура психодіагностики.
12. Функції психодіагностики.
13. Види психодіагностики за специфікою об'єкта і типу завдань практичної психології.
14. Класифікація психодіагностичних процедур.
15. Жорсткоформалізовані методики (тести, опитувальники).
16. Види тестів.
17. Малоформалізовані методики (спостереження, інтерв'ю, бесіда).
18. Контент – аналіз як експертно – діагностична процедура психологічного дослідження.
19. Процедура тестування. Підготовчий етап тестування. Умови та основні аспекти процедури тестування.
20. Етапи психодіагностичного процесу.
21. Інструкція та її роль в тестуванні.
22. Діагноз та його види.
23. Фактори, що впливають на відповіді обстежуваних. Помилки в інтерпретації і використанні тестів.
24. Тестові норми.
25. Статистичні показники розподілу. Середнє значення, медіана, дисперсія. Типи розподілів. Стандартизація шкал.
26. Надійність як стійкість результатів тесту до дії сторонніх факторів. Обчислення коефіцієнта надійності.
27. Валідність як відповідність тесту вимірюваній психічній властивості. Валідність змістова, критеріальна, конструктна.
28. Репрезентативність як властивість вибіркової сукупності представляти характеристики генеральної сукупності. Значення репрезентативності для врахування обмежень у сфері застосування тесту.
29. Конструювання тесту. Основні проблеми. Формування інформаційної бази дослідження. Конструювання шкал.
30. Стандартизація тестів.
31. Адаптація зарубіжних тестів. Етапи емпірико-статистичної роботи при адаптації.
32. Комп'ютеризація тестів. Основні вимоги. Позитивні та негативні сторони комп'ютерної версії.
33. Вимоги до психометричної підготовки психолога.
34. Нормативні вимоги до користувачів психодіагностичних методик.

35. Сутність інтелекту. Інтелект як загальна здатність пристосування до нових життєвих умов. Поняття IQ.
36. Методики діагностики інтелекту. Визначення особливостей розвитку загального інтелекту за допомогою адаптованого варіанту методики Д.Векслера.
37. Тест структури інтелекту Р.Амтхауера.
38. Прогресивні матриці Дж. Равена як засіб виявлення рівня розвитку невербального інтелекту.
39. Діагностика соціального інтелекту.
40. Тести для діагностування емоційного інтелекту.
41. Робота психолога з методиками діагностування особливостей пам'яті.
42. Діагностування уваги.
43. Методики діагностики логічного мислення.
44. Тест вибору кольорів М.Люшера.
45. Особистість як об'єкт психодіагностичного дослідження.
46. Особистісні риси як психодіагностична категорія. Теорія рис особистості Р.Кеттела.
47. Підхід Г.Айзенка до психодіагностики особистості.
48. Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості.
49. Модель «Великої п'ятірки».
50. Теоретичне обґрунтування проєктивного підходу.
51. Методика чорнильних плям Г. Роршаха.
52. Тест тематичної апперцепції К. Моргана і Г. Мюррея.
53. Методика малюнкової фрустрації С. Розенцвейга.
54. Методики діагностування ціннісної сфери особистості.
55. Методики для вимірювання мотивів і мотивації.
56. Методика оцінки рівня домагань Ф. Хоппе.
57. Опитувальник Ш. Річі, П. Мартін «Мотиваційний профіль». Методика ціннісних орієнтації М. Рокича.
58. Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху та уникнення невдач Т. Елерса.
59. Об'єкт і методи психодіагностики міжособистісної взаємодії.
60. Класифікація методів психодіагностики міжособистісної взаємодії.
61. Соціометричне дослідження міжособистісних взаємовідносин.
62. Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К. Томаса.
63. Діагностика міжособистісних відносин (Т. Лірі).
64. Класифікація основних методів візуальної психодіагностики, їх характеристика.
65. Психодіагностика жестів, пози та ходи.
66. Кольорова самопрезентація.
67. Мімічні «формули» універсальних емоцій.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість робіт	Разом
Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	1	6	6
Робота на практичному (семінарському, лабораторному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	2	17	34
ІНДЗ (Творче завдання)	10	1	10
Модульна контрольна робота	5	2	10
Екзамен			40
Максимальна кількість балів - 100			

заняття																					
Дати																					
Теми			Класифікація психодіагностичних методик.	Психометричні основи психодіагностики.	Організація і проведення психодіагностичного обстеження.	Особливості психодіагностики дітей дошкільного та молодшого, підліткового і старшого шкільного віку			Психодіагностика пізнавальних процесів.	Психодіагностика самосвідомості.	Діагностика інтелекту та здібностей.	Психодіагностика креативності.	Особистісні опитувальники.	Діагностика темпераменту.	Діагностика характеру.	Проективні методи в психодіагностичній особистості	Психодіагностика мотивації.	Діагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості особистості.	Діагностика психічних станів та емоційно-особистісної дезадаптації.	Психодіагностика міжособистісних взаємин.	Візуальна психодіагностика як метод вивчення індивідуальних особливостей особистості.
Модулі	І модуль							II модуль													
Самостійна робота	Психодіагностика як наука та практична галузь знань							Практична психодіагностика													
Поточний контроль	МКР№1							МКР№2													
Підсумковий контроль	Екзамен																				

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Булах І. Є. Створюємо якісний тест : навч. посіб. для викладачів, учителів та методистів. Київ : Майстер-клас, 2006. 160 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика. Учебник для вузов. СПб. : Питер, 2006. 351 с.
3. Галян, І. М. Психодіагностика : навч. Посібник. Київ : Академвидав, 2011. 464 с.
4. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби : [метод. рек.] / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с.
5. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навч.посібник для студентів ВНЗ / за ред. М.С.Корольчука. Київ.: Ельга, Ніка-центр, 2012. 400 с.
6. Кухар Л. О. Конструювання тестів. Курс лекцій : навч. посіб. Луцьк, 2010. 182 с.
7. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.
8. Луценко О.Л. Практичні роботи з психодіагностики. Харків.: ХНУ ім. Каразіна, 2009.
9. Малкова Т.М. Візуальна психодіагностика. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2018. 132 с.
10. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2009. 464с.
11. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. 4-е изд. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. Кн. 3: Психодіагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. 640 с.
12. Райгородский Д. Я. Практическая психодіагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2001. 672 с.
13. Самошкіна Л.М. Психодіагностика: навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом /Під ред. чл.- кор. АПН України, професора О.Л. Носенко. Донецьк.: Вид-во ДНУ, 2012. 448 с.
14. Скребець В.О. Основи психодіагностики: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ. : Слово, 2003. 192 с.
15. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика : підручник. Київ. : Видавничий дім «Слово», 2016. 608 с.

16.Щекин Г. Визуальная психодиагностика. Киев: Издательство «Персонал», 2011. 616 с.

Допоміжні

17.Агаєв Н.А., Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В., Ткаченко В.В. Збірник методик для діагностики негативних психічних станів військовослужбовців: Методичний посібник. Київ.: НДЦ ГП ЗСУ, 2016. 234 с.

18.Діагностика готовності дітей до школи / [упоряд.: О. Дєдов]. Хотин, 2014. 194 с.

19.Методичний посібник для фахівців, які впроваджують типову програму для кривдників: Збірник практичних матеріалів. Київ, 2020. 132с.

20.Неурова А.Б., Капінус О.С., Грицевич Т.Л. Діагностика індивідуально-психологічних властивостей особистості: навчально-методичний посібник. Львів: НАСВ, 2016. 181 с.

21.Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон, 2019. 134 с.

22.Пляка Л.В., Огарь С.В. Психодіагностичний комплекс з вивчення особистості студента: практ. посібник. Х. : НФаУ, 2016. 124 с.

23.Психодіагностичне забезпечення профорієнтації в системі педагогічної освіти : посібник/ за ред. О. М. Ігнатович. Кіровоград : ІмексЛТД, 2014. 228 с

24.Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навчальний посібник. К: ВД «Професіонал», 2005. 656 с.

25.Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 246 с.

26.Щербаківа І.М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості. Суми: Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2012. 324 с.

Інформаційні джерела

27.Реєстр тестових методик в Україні. URL: <https://vpa.org.ua/test-committee/reestr-testovih-metodik-ukrayni/>

28.<https://dytpsyholog.com/2015/02/14/%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8-%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8/>

29.<https://dytpsyholog.com/>

30.<https://psyttests.org/>

